

יהי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

כשם ש"ביקש יעקב לישב בשלוח", כך
צריכים בני ישראל לצעוק "דאלאי גלות"
ולבקש שרוצים כבר לישב בשלוח!

ראה עמוד 9

ערב שבת קודש פ' וישב, ערב חנוכה, מבה"ח טבת
ה' תהא שנת סגולות גדולות

תמוז

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש
לכ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

לעילוי נשמת
בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב"ר צבי הירש ע"ה
ריווקין
נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

בחסות:
'קרן המיליון'
שע"י 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'

הדברים בטלים שבחלום יוסף

בקשר עם פ' השבוע, הבאנו צילום (מוקטן) ממענה כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על שאלות המניחים בשיחת ש"פ וישב תשכ"ז, בביאור פרש"י בפרשתנו (לז, י)

(נדפסה בלקו"ש חל"ה ע' 156 ואילך, המענה שולב בחלקו בהע' 10 ו-12)

להלן פענוח הכתי"ק כסדר הופעתו בצילום שלפנינו (בא בהדגשה):

קודם שאלתם הביאו המניחים תמצית מהביאור שנא' בשיחה, ובסוף הקטע תיקן כ"ק אד"ש מה"מ: דבאם ה' יודע שהדברים מגיעין לבלהה, הרי **פּשט הכתוב** (תמיהתו) "הבוא נבוא אני ואמך אינה מובנת כלל והלא אמך כבר מתה" הוא כו' .

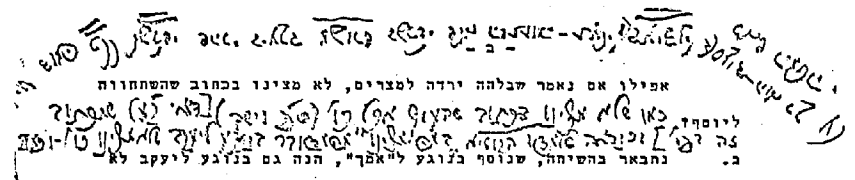
שאלה: א) מלשון רש"י "והוא לא ה' יודע שהדברים מגיעין לבלהה" מוכח, אשר רק יעקב לא ה' יודע מזה. אבל לפי אמיתית הענין, הנה הדברים מגיעין לבלהה. ולפי משנת השיחה, אשר כל דברי רש"י הם פירוש אחד ומנא לי' שאין חלום בלא דברים בטלים [על המשך השאלה העביר כ"ק אד"ש מה"מ קו מחיקה וכתב:] רש"י הוצרך לחדש **שלא ה' יודע אחרי שמפורש לעיל "ואנא ארבי . . ויתן לי בן" (ויצא ל, ג-ה) [ובכ"ז יעקב לא ה' יודע כו' - וי"ל בכמה אופנים: שמעיקרא לא הסכים ע"ז שרחל אמרה ויתן לי בן; יותר קרוב - שזהו דיוק רש"י (שלכאורה ה' מוזר) שהדברים מגיעין - ואכמ"ל = ואין כאן מקום להאריך] כיון שכנראה - בכלל לא עמדו על כל הענין.**

על שאלה ב' ענה הרבי: מהי השייכות להמדובר בהתועדות?!

מהי הקושיא מלכתחילה ע"פ פשט? הרי גם יעקב לא נמנה ומהו [?] שימנה נשיו?!

על שאלתם: אפילו אם נאמר שבלהה ירדה למצרים, לא מצינו בכתוב שהשתחוות ליוסף? כתב כ"ק אד"ש מה"מ: כמו שלא מצינו **בכתוב שהעוף אכל כו' (ס"פ וישב) [דמאי קמ"ל שיכתוב זה בפ"י] וכנראה שלמדו הקושיא "במה מצינו" מהמדובר בנוגע ליעקב שלא מצינו כו' - וכמובן [שאינו?] דומה **כלל לפרש"י שהרי ביעקב מפורש בפרש"י שלא השתחוה - תעלי' 1) בעיני' 2) סגיד - הוא רק על ראש המטה.****

להלן המשך של הצילום מעמוד הבא:

איך משיגים את הנצחון דהבאת המשיח "נאו"?

כשם שנהוג בכל צבא, שכאשר ישנה מטרה מיוחדת - מכניסים לצבא כחות חדשים, חיילים חדשים, בהוספה לאלו שכבר נמצאים בצבא ● עד"ז גם בצבא הקב"ה, ב"צבאות השם", שכאשר צריכים לזרז ולהשיג את הנצחון דהבאת המשיח "מהרה" - הוא מחדיר ומזרים כחות חדשים, ילדים וילדות, שילמדו תורה ויקיימו מצוות, שזה הנשק של "צבאות השם" ● "כל היום" מבקשים ותובעים מהקב"ה, כפי שילד מבקש מאביו שבשמים שימלא את מבוקשו - "ווי וואַנט משיח נאו" ● משיחת יום ד', כ"ה כסלו, אור לב' דחנוכה ה'תשמ"א - ל"צבאות השם" - בביהכנ"ס, אחרי תפלת מנחה והדלקת נר חנוכה - מוגה* תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. [אמרנו את ה"ב פסוקים ומאמרי חז"ל].
אח"כ שרו "ווי וואַנט משיח נאו".
ב. [. . .] המטרה והמשימה המיוחדת במלחמה [של "צבאות השם"] בזמננו היא - כפי שזה עתה² הכרזתם והודעתם, ובקול גדול³ - "ווי וואַנט משיח נאו", שאנחנו רוצים
1) נדפסו בחוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל" (ברוקלין, ה'תשל"ו). בחוברות "צבאות השם" בכ"מ ועוד.
2) אחרי אמירת ה"ב פסוקים ומאמרי חז"ל", כנ"ל ס"א.
3) ראה קונטרס ומעין מאמר יא.
* נדפסה בלקו"ש ח"כ ע' 466 ואילך.

נאו':

כל יהודי מתפלל ומבקש במילים ברורות בשמונה עשרה, כשעומד לפני הקב"ה עצמו⁴ – שאז הוא בודאי דובר אמת, וכאשר אומר להקב"ה עצמו מה הוא מבקש ממנו – ודאי שרוצה זאת באמת ולא מהשפה ולחוץ ("נאָר געזאָגט") ח"ו – "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", שממש תיכף, באופן ד"מהרה", יצמח ויתגלה "צמח דוד עבדך", שזה הולך על משיח (ש"צמח שמו", כמובא בגמרא⁵).

ויתירה מזו לאחמ"כ מוסיפים: "לישועתך [שהישועה מתבטאת ב"צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", כפי שאומרים לפני] – וקרנו (של משיח, "צמח דוד עבדך") תרום בישועתך" קוינו כל היום" – כל היום הוא מקוה ומבקש שתהי' ה"ישועתך", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח",

[ודוקא ע"י אמירת כל-זה – תפלתו היא תפלה שלימה, כפי שאנשי כנסת הגדולה תקנוה]:

אפילו לאחר שהתפלל תפלת שמונה-עשרה בשחרית, וביקש אז "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", הנה באם עכשיו, באותו יום, הגיע הזמן דתפלת מנחה ומשיח עוד לא הגיע – אזי מכיון ש"לישועתך קוינו כל היום" – הוא מקוה ומבקש שוב גם בזמן מנחה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", שמשח יבוא "מהרה", "נאו'".

ואם ח"ו ה"מהרה" התעכב עוד כמה שעות

– אזי "לישועתך קוינו כל היום" – הוא תובע זאת עוד פעם באותו יום בתפלת ערבית.

"כל היום" מבקשים ותובעים מהקב"ה, כפי שילד מבקש מאביו שבשמים שימלא את מבוקשו – "זוי וואָנט משיח נאו'", "מהרה":

מבקשים ממנו בתפלת שחרית, בבוקר, שיהי' "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח"; ואם ח"ו משיח לא בא עד הזמן דתפלת מנחה באותו יום, הוא איננו מסתפק בזה שבתפלת שחרית הוא כבר ביקש זאת, אלא מבקש שוב בתפלת מנחה, בזמן דמנחה; ובאם ח"ו משיח לא הגיע עד לזמן דתפלת ערבית, הוא שוב מבקש זאת.

ומקוה לזה "כל היום" (לא רק בשעת התפילה):

אע"פ שמתפללים (במשך השבוע) רק שלש פעמים ביום, ובמשך היום ישנן שעות נוספות שאז אינו אומר את המילים "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כו'" – הרי זה רק שאינו אומר מילים אלו משך כל היום;

אבל כיון שכל יהודי בתפלתו, כשעומד לפני הקב"ה ואומר לו את האמת – תובע שמשח יבוא "מהרה", "נאו'", ותובע זאת ומקוה "כל היום" – אזי התקוה שלו שמשח יבוא "נאו'", היא כל היום; וכל היום הוא מקוה שהקב"ה ימלא את תפלתו⁶ שיהי' "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח".

* * *

ג. כיון שהמשימה המיוחדת של דורנו, דרא דעקבתא דמשיחא, היא כנ"ל – להביא את משיח "מהרה", "נאו'", [.] אזי כשם שרואים את הנהוג בכל צבא [כיון⁷ שכך נקבע

(6) ראה אגה"ת רפ"א (ק, א).

(7) דמלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא (ראה ברכות נח, א. וראה לקו"ש ח"ט 8-287).

– ואם-כן, אין קשר בין 'גבול' למהלך עשרה רגעים.

כיצד, איפוא, מחוקקים חוק שליהודי אסור לגור בחברון? ובפרט, שנמצאים שם אלו שצריכים להגן על בית-הכנסת של אברהם אבינו ומערת המכפלה! – כיצד מאשרת ממשלה יהודית לתת את חברון, נחלת אברהם אבינו, לערבים?!

ב. מאחר וזה לא הועיל, פעלתי מכיוון אחר:

ראש עיריית חברון הוא ערבי שנטל חלק (או אחיו, או בן-דודו, או דודו) בפוגרום שהי' בשנת תרפ"ט נגד היהודים, וכעת הוא ראש עיריית חברון – העיר שהיהודים מסרו לערבים! בו בזמן שיודעים בבירור, שהוא, או אחיו או בני-דודו, נטלו חלק בפוגרום נגד היהודים! ישנם עיתונים ותמונות מאותה תקופה, שעל פיהם יודעים ללא ספק שהיתה לו שייכות לזה. וכפי שיודעים מה שהם עשו אז ליהודים: הרגו יהודים, והשאר נמלטו כשהם פצועים. והוא (ראש העיר) אינו מסתיר זאת ואינו מתבייש בזה, אלא אדרבה, הוא מתפאר בכך שהוא גידש את אלו שאינם מאמינים במוחמד (שהי' משוגע כפי שכותב הרמב"ם), ולערבים אלו – לא לערבים שבמצרים, אלא לאותם ערבים שהרגו יהודים בתרפ"ט – מסרו את חברון!...

ובאים עוד בטענה, שבשלושים השנים האחרונות חברון שייכת לערבים, והרי זה 'סטאטוס-קוו'!... מה כאן ה'סטאטוס-קוו' – "הרצחת וגם ירשת"?! הם הרגו את היהודים שהיו שם, ולאחרי ה"רצחת" הי' "ירשת" – הלזה יקרא 'סטאטוס-קוו'!?

"חזקות" הן טענה חזקה, עד ש"סוקלין ושורפין על החזקות"² – אבל יש דין במשנה, ש"חזקה" צריכה גם טענה, היינו, שכאשר באים לאחד (שמחזיק בקרקע) ושואלים אותו מדוע הנך מחזיק בקרקע, והוא אומר "איני יודע" – אין זו "חזקה". אבל אם הוא אומר "של אבי היתה" – אזי טענה זו, יחד עם חזקת שלוש שנים (לא צריכים לחכות שלוש שנה, אלא די בשלוש שנים) – "הוי חזקה"; אבל צריכה להיות טענה. ואם-כן, כיצד אומרים שיש לו חזקה מכיון ש"רצחת וגם ירשת" – הרי זו לא חזקה!

האם זה נקרא 'סטאטוס-קוו'!?

ג. כאמור, מדוע היו צריכים לחוקק חוק? מישהו שאל אותי: מה ההבדל אם יחוקקו חוק לא, הרי למועל כך היא המציאות (שיהודים לא גרים שם)? עניתי לו פשוט: כשמחוקקים חוק – אי-אפשר להתחרט מזה, ובפרט שעל החוק הזה הסכימו כל 24 השרים, שזהו דבר נדיר שיעבירו חוק שעליו חתומים כל 24 השרים; ובחוק זה, כל השרים – מקצה הימין עד קצה השמאל – הסכימו לתת את חברון לגוים!

כעת, מכיון שזה כבר חוק – הרי זה 'אבוד'⁴, ויתכן שאם היו 'מרעישים' על כך ברבים [ליהודי אסור לומר "אם הייתי יודע קודם", אבל אם היו 'מרעישים' ברבים] זה הי' מועיל. (תרגום חפשי משיחת ש"פ נח, ב' דר"ח מ"ח ה'יתשל"א - בלתי מוגה)

(2) קידושין פ, א. קודש" חכ"ו ס"ע רפב ואילך (פורסמה לראשונה ב"חי

המלך" רסז ע' 15).

(4) להעיר ממכתב כ"ק אד"ש מה"מ לשז"ר בתאריך מוצש"ק (דשבת ר"ח ניסן) פ' ויקרא תשל"א – אגרות

טענו בפני שזה מהלך עשרה רגעים בלבד ממערת המכפלה...

הלזה יקרא 'סטאטוס-קוו'!?

תרגום הפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. שאלו אותי: מדוע התחלתי לדבר על עניני ארץ-הקודש ברבים דוקא?

התירוץ על כך מאוד פשוט: עד עכשיו ניסיתי לפעול את הענין על ידי דיבורים בחשאי, וכשראיתי שאין זה מועיל לא היתה ברירה אחרת, אלא להתחיל 'להרעיש' על כך ברבים, ולעשות "שטורעם" מזה, אולי עי"ז יגיעו הדברים גם לאחרים, ובמילא אולי נוכל לפעול.

זו היתה הטעות, כנראה, בנוגע לחברון, שקודם לא דיברו על כך ברבים אלא פעלו בחשאי, אך ללא הועיל, והראי' - חוקקו חוק שליהודי אסור לגור בחברון! אמנם התירו ל-240 משפחות להתיישב שם, אך מיד ערכו מפה היכן מותר להם לגור והיכן אסור, וסידרו זאת באופן אשר המקומות שמותר ליהודים לגור בהם - הם מחוץ לגבולות חברון!

שאלתי: היתכן, כיצד מחוקקים חוק המוסר את חברון, עיר האבות, לערבים?! אפילו אם ברצונכם לפעול שיהודים לא יגורו בחברון - הרי היו יכולים לפעול זאת גם ללא חוק! כפי שאכן הי' בפועל, לאחר כל הענינים שהיהודים שם עברו, שלחו לשם אנשי-צבא כדי לגרש את כל היהודים החיים שם, ומדוע היו צריכים לחוקק חוק שחתומים עליו כל השרים שאסור ליהודים לגור בחברון?

שלחתי לשם שליח (קרוב) שישאל אותם כיצד יתכן שמוסרים את חברון לידי הערבים? וענו, שזה לא אמת, כי מותר ל-240 משפחות לגור שם.

שאלתי שוב: הרי המקום שהותר להם לגור בו, הוא מחוץ לגבולות חברון? וענו לי: מה זאת-אומרת, הרי זה מהלך עשרה רגעים בלבד ממערת המכפלה.

שאלתי: הרי שירטטתם מפה היכן מותר ליהודים לגור והיכן לא, אזי תסתכלו, איפוא, במפה ותראו שזה מחוץ לגבולות חברון, ומדוע הנכם מרמים שזה מהלך עשרה רגעים בלבד מחברון?! הרי אפשר לעמוד על גבול ארץ ישראל, ובמהלך של "רגע כמימרא" לעבור מא"י לחו"ל, שאזי לא נמצאים ב"ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"¹, ופטורים ממצוות התלויות בארץ (כתרומות ומעשרות שחויבם הוא בא"י). וכן להיפך - במהלך של "רגע כמימרא" לצד ימין נכנסים מחוץ-לארץ לארץ ישראל, ומחוייבים בכל מצוות אלו, ונמצאים ב"ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"

(* השיחה מובאת כאן בקשר עם מעשה החבלה הנורא שאירע בעיה"ק תברון בליל ש"ק פ' ויצא, בו נרצחו יהודים בחזרתם ממערת המכפלה לקרית ארבע הי"ד. המו"ל.

(1) עקב יא, וב.

והתייסד ע"י הקב"ה בצבא שלו, ב"צבאות השם", שכאשר ישנה מטרה מיוחדת וצריכים למלאותה באופן הכי מהיר - מכוניסים לצבא כחות ("דעזרונו") חדשים, חיילים חדשים, בהוספה לאלו שכבר נמצאים בצבא -

עד"ז גם בצבא הקב"ה, ב"צבאות השם", שכאשר נוספת המטרה שצריכים לזרז ולהשיג את הנצחון דהבאת המשיח "מהרה" -

אזי כהוספה ל"צבאות השם" שהיו בכל הדורות הקודמים ושישנם בשנים אלו - הוא מחדיר ומזרים ("רוקט" ער אריין און שיקט אריין") כחות חדשים, חיילים חדשים, ילדים יהודים נוספים, ילדים וילדות, שילמדו תורה ויקיימו מצוות, שזה הנשק של "צבאות השם", ועי"ז - יפעלו באופן הכי מהיר את המטרה שהקב"ה, ה"דמטכ"ל" ("קאָמננדער-אין-טיש") של "צבאות השם", הציב עבור דורנו לשנים אלו ולשנה זו, שנת הקהל, במיוחד -

להביא את הגאולה באופן ד"נאו", ע"י "צמח דוד עבדך מהרה תצמיח".

ד. וזהו התפקיד והשליחות של כאו"א מכס, של כולכם יחד ושל כל ילד יהודי, ילד או ילדה, היכן שהם רק נמצאים, כיון שהיכן שנמצאים, הם נמצאים שם כבן אברהם יצחק ויעקב⁸ ובת שרה רבקה רחל ולא⁹ -

שיתחילו בפועל לעסוק ב"צבאות השם" עם ה"נשק" של "צבאות השם" - ללמוד תורה ולקיים מצוות,

כדי לנצח, ולמלא את השליחות המיוחדת והמטרה של עקבתא דמשיחא, שלפי כל הסימנים שהגמ' אומרת בסוף מס' סוטה אלו

הם הימים האחרונים בגלות - וצריכים לפעול את המטרה האחרונה בימי הגלות -

ה"קץ שם לחושך"¹⁰, לסיים את החושך (והזמן) של הגלות.

ויתכף לאח"ז להתחיל האתחלתא דגאולה, הזמן שבו יזרח אור הגאולה ("די ליכטיקע צייט") - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "צמח דוד עבדך".

ה. האמור לעיל, שכשנוספת לצבא מטרה מיוחדת אשר צריכים להשלימה במהירות, מגייסים כחות חדשים - זוהי השוואה הקיימת בין צבא של אדם, בשר-ודם, לבין כביכול הצבא של הקב"ה, "צבאות השם";

אבל כיון שכאן מדובר אודות "צבאות השם", מובן, שזה שונה לגמרי ("גאָר אנדערש") מצבא של בשר-ודם, עד שיש ביניהם חילוק גדול מאוד:

בצבא שנוסד ע"י בשר-ודם, אזי בכל הנהגה חדשה ותקופה חדשה כשצריכים להשיג מטרה חדשה - זקוקים ל"נשק" חדש, לפי צרכי הזמן החדש והמטרה החדשה;

אבל ב"צבאות השם", הקב"ה נתן מלכתחילה כזה "נשק", שאותו "נשק" פועל ומשלים את הנצחון במלחמת היצר בדורנו בדיוק כפי שהשלים זאת בדורות שקדמונו, אלו הם - התורה והמצוות בחיי היום יום:

אותו ה"נשק", אותם התורה ומצוות שנתן משה רבינו, ש"משה קיבל תורה מסיני"¹¹ - ולאחמ"כ "ומסרה", הוא מסר זאת לכל הדורות,

עד ל"תורה צוה לנו משה מורשה קהלת

(10) איוב כח, ג.

(11) אבות רפ"א.

(8) ראה ב"מ פג, א (במשנה).

(9) ראה ברכות טז, ב.

יעקב¹² (כפי שזה עתה אמרתם בי"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל) – התורה באה¹³ בתור ירושה לכל יהודי¹⁴, לכל ילד יהודי, עד לדורו זה, בשנה זו ובימים אלו של חנוכה, אותה התורה ואותם המצוות, אותה "תורתך" ו"חוקי רצונך" בחיי היום יום, שהינם נצחיים – מביאים את הנצחון הנצחי במלחמה עם היצר, שזהו גם הנצחון במלחמה עם הגלות,

ומביאים את משיח צדקנו, ועל-ידו – את סוף הגלות ואת האתחלתא דגאולה, והגאולה השלימה.

ו. כדי למהר ולהחיש זאת עוד יותר – זקוקים לכחות וחיילים חדשים, "צבאות השם" חדשים, שהם יחזקו את "צבאות השם" שכבר היו עד עתה,

והרי לימוד התורה וקיום המצוות של "צבאות השם" שהיו עד עתה – "אינן בטלין לעולם", ובלשונו של אדמו"ר הזקן¹⁵ ש"יחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד": הפעולה והזכות של לימוד התורה וקיום המצוות שלהם היא נצחית –

אבל הקב"ה מבקש ונותן כח לזה¹⁶, שיהי

"יכלו כל נשמות שב(אותו אוצר ששמו) גוף"¹⁷ – שיתוספו וצריכים להתוסף "צבאות השם" חדשים בהוספה לקודמים,

שזה כאו"א מכם וכולכם יחד, וע"י ההשפעה שלכם – גם ילדים יהודים נוספים בכל מקום ובכל המקומות,

עד שכל ילד יהודי וכל הילדים היהודיים יכנסו ל"צבאות השם".

ז. והכחות החדשים, בהשתמשם באותו ה"נשק" (שהקודמים השתמשו), אותם התורה ומצוות, שזהו "נשק" נצחי – בודאי יצליחו ויביאו את הנצחון על היצר,

ויביאו אותו "נאו", תיכף ומיד.

ואזי "ישראל עושין תשובה", יהודים (החל מילדים וילדות יהודיים, שלומדים תורה ומקיימים מצוות) עושים תשובה, ו"מיד הן נגאלין"¹⁸, שמשיהי בא "נאו".

ו"לישועתך קוינו כל היום": אפילו אם "יתמהמה"¹⁹, אפילו אם משיח יתעכב עוד מס' דקות, שעות או יום – אזי "קוינו כל היום" – מקוים ומבקשים מהקב"ה כל היום, שמשיהי יבוא "נאו" ממש,

גאולה האמיתית והשלימה ע"י "צמח דוד עבדך", מלכא משיחא. ■

(17) יבמות סב, סע"א ובפרש"י שם. וש"נ.

(18) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(19) ראה חבוקק ב, ג: אם יתמהמה חכה לו. ובל' הידוע (עייקך ה"ב מה"ג עייקרים): ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא.

(12) ברכה לג, ד.

(13) באופן תמידי, כהלשון "נותן התורה", לשון הוה (לקר"ת תזריע כג, א).

(14) ואפי' תינוק בן יום א' יורש הכל – נדה מד, רע"א.

(15) תניא פכ"ה (לב, א).

(16) ראה במדבר פ"ב, ג.

המדור מוקדש לעילוי נשמת ר' יוסף ארי' לב בן משה באר ע"ה

ולעילוי נשמת אשתו מרת חשא בת נטע אורי ע"ה זיסק

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקוים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה וליבות כל משפחת זיסק שיהיו – לברכות עד בלי די

ובכל אופן, בנוגע לענינו – מודגשת שייכותן המיוחדת דנשי ישראל לחנוכה.

ב. והנה, שייכותן של נשי ישראל לחנוכה – אינה ענין שהי' "בימים ההם" בלבד, אלא, ענין זה שייך גם בכל הדורות שלאח"ז, "דור הולך ודור בא"¹², עד ל"זמן הזה" [..], ומובן, שגם בימי חנוכה דשנה זו, מודגשת שייכותן המיוחדת של נשי ישראל, כולל הנשים דדור זה, לכללות הענין דחנוכה, ובמילא, עליהן לדעת את גודל זכותן, וביחד עם זה, גודל האחריות המוטלת עליהן.

ובאותיות פשוטות – בנוגע לעבודתן של נשי ישראל בפועל ממש:

ימי חנוכה הם ימי סגולה שיש לנצלם להוסיף ולהרבות ב"נר מצוה ותורה אור".

ובמיוחד – בנוגע למצוות של נשי ישראל, כמרומו בר"ת ד"חנה" או "החן"¹³: הדלקת הנר (נרות שבת קודש ויו"ט), חלה (כולל – כשרות האכילה ושת"י), נדה (טהרת המשפחה).

וכמו כן, הדגשה מיוחדת בנוגע לענין החינוך – חנוכה מלשון חינוך:

ענין החינוך שייך במיוחד לנשי ישראל – כפי שרואים במוחש שעיקר הפעולה דחינוך הילדים נעשית ע"י הנשים,

בשנותיו הראשונות של הילד, בהיותו תינוק הצריך לאמו – מונח הכל בידי' של האם,

וגם לאחרי שגדל, שאז גובר חלקו של האב בענין החינוך – נשאר גם לאם חלק חשוב בענין החינוך (שהרי קדושה לא זזה ממקומה¹⁴), בהיותה "עקרת הבית", שבה תלוי' הנהגת הבית כולו, הן בגשמיות, בנוגע לנקיון הבית וכיו"ב, והן (ובעיקר) ברוחניות (שמזה נשתלשל גם בגשמיות – "נשתלשלו מהן"), שהבית כולו יהי' חדור באווירה של יהדות, "נר מצוה ותורה אור".

ויש לומר, שגם בענין זה ישנם ב' האופנים האמורים – אם העיקר הוא ע"י אשה, או באופן דאף הן היו: בשנים הראשונות של הילד – עיקר החינוך הוא ע"י האשה, ולאחרי כן – גם על ידן, אף הן היו כו'.

ונוסף לזה, צריכות נשי ישראל לעסוק גם בכל שאר הענינים דהפצת היהדות, ואדרבה – בכו"כ ענינים גדול כח השפעתן של נשים יותר מכח השפעתם של אנשים, כפי שרואים במוחש, אלא, שהפעולה בזה צריכה להיות בתכלית הצניעות, וגם ענין זה – באופן דמהדרין מן המהדרין, כמובן וגם פשוט.

(משיחת ש"פ וישב, מבה"ח טבת, א' דחנוכה ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)

(12) קהלת א, ד. (14) ראה ע"ח שער ד' פ"ג, של"ד פ"ג, שלה פ"א.

(13) מגלה עמוקות עה"ת פ' שלח ד"ה ג' מצות. אגה"ק ביאור לסי' זך.

המדור מוקדש לע"נ האשה מרת רבקה בת הרה"ת ר' צבי ע"ה – נלב"ע ביום כ"ט תמוז ה'תשס"ב יה"ר שיקוים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש נדבת בני' הרה"ת ר' שמואל שי' והרה"ת ר' יעקב שי' שפריצער

"אף הן היו באותו הנס"

א. לנשי ישראל ישנה שייכות מיוחדת לחנוכה:

איתא בגמרא¹: "נשים חייבות בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנס", ויתירה מזה – "על ידי אשה (יהודית) נעשה הנס"².

ולמעשה שמצינו כן גם בנוגע לפורים (כידוע שבכמה ענינים שוים חנוכה ופורים) ופסח³:

בפורים – "נשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס"⁴, ויתירה מזה – עיקר הנס דפורים הי' ע"י אסתר.

ובפסח – "נשים חייבות בארבעה כוסות הללו שאף הן היו באותו הנס"⁵, ויתירה מזה – עיקר הנס הי' על ידן, כמארז"ל⁶ "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים".

ויש לומר התיווך בזה [דלכאורה, מהלשון "אף הן היו באותו הנס", משמע, שהן טפלות, ולא שעיקר הנס נעשה על ידן, ולא ידך, לא יתכן מחלוקת במציאות] – שהמאורע הפרטי שגרם והביא את הנס הי' ע"י אשה, ואילו בנוגע לכללות הנס שבא בהמשך לזה, אף הן היו באותו הנס:

בחנוכה: המאורע הפרטי של הנס דנצחון המלחמה – נעשה בעיקר ע"י יהודית, אבל בנוגע לכללות הנס דחנוכה שבא בהמשך לזה (שהיו בו כמה גזירות ונצחונות כו', ונוסף לזה, הנס דפך השמן) – אף הן היו באותו הנס [..].

בפורים: המאורע הפרטי של נס ההצלה – נעשה בעיקר ע"י אסתר, אבל, בנוגע לכללות הנס דפורים שבא בהמשך לזה – אף הן היו באותו הנס. ובפרט שכל מציאותה של אסתר היא – "את מאמר **מרדכי** אסתר עושה"⁷, ועד"ז בנוגע לקביעת היו"ט דפורים – "שלחה להם אסתר **לחכמים** קבעוני לדורות"⁸, חכמי הסנהדרין, כולל מרדכי⁹.

ובפסח: הנהגתן של הנשים צדקניות שהיו באותו הדור – הן בענין הצניעות, "גן נעול כו"¹⁰, עד שלא היתה ביניהן אלא אחת בלבד שהתנהגה שלא כראוי, "אחת היתה ופרסמה הכתוב"¹¹, והן בגודל השתדלותן להעמיד "צבאות השם", ילדים וילדות, אשר, "הם הכירוהו תחילה"⁶ – היא זו שפעלה את הגאולה אבל, בנוגע לכללות הגאולה ממצרים שבאה בהמשך לפעולתן של הנשים צדקניות, בסוף ר"י שנה דגלות מצרים – אף הן היו באותו הנס.

(7) אסתר ב, ב.

(8) מגילה ז, רע"א.

(9) ראה מגילה טז, ב.

(10) ויק"ר פל"ב, ה. וש"נ.

(11) ויק"ר שם. הובא בפרש"י עה"ת אמור כד, יא.

וראה "יחי המלך" תלז ע' 11 – שאפילו היא היתה צדקנית. וייען בהנסמן שם בהע' 9.

(1) שבת כג, א.

(2) פרש"י שם.

(3) פרש"י ורשב"ם – פסחים קח, רע"ב.

(4) מגילה ד, א.

(5) פסחים שם, סע"א ואילך.

(6) סוטה יא, רע"ב.

לצעוק שרוצים "לישב בשלוה"!

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. ע"פ תורת הבעש"ט¹ שצריכים ללמוד מכל דבר הוראה בעבודת ה', ועאכו"כ מענין בתורה, יש ללמוד הוראה גם מ(האמור לעיל² –)הסיפור בתורה אודות "ביקש יעקב לישב בשלוה" ואודות טענת בני³ שהם מוותרים על ה"רכוש גדול"⁴ העיקר לצאת מהגלות⁵.

וההוראה היא:

כאשר יהודי צועק "דאלאי גלות"^{5*} – ניגש אליו היצר-הרע ("דער קלוינקער") בטענה: מה אתה צועק כל-כך? – כבר קדמוך! בני ישראל צעקו כך בהיותם במצרים, ולא הצליחו לפעול זאת ונשארו בגלות כדי לקבל את ה"רכוש גדול", ועד"ז קודם לכן "ביקש יעקב לישב בשלוה" וגם הוא לא הצליח לפעול זאת, וכיצד הנך חושב שתצליח לפעול בצעקותיך?!

אדרבה, טוען היצר: ע"י צעקתך אתה עוד יכול להרגיז ("אויפרייצן") ולגרום שיהי' בדוגמת "קפץ עליו רוגזו של יוסף"⁶ כפי שנגרם ע"י בקשת יעקב לישב בשלוה, ומוטב יותר שתשאר בשקט ולא תצעק, פן תרגיז את הקב"ה (ח"ו)!

ב. על כך אומרים לו, שבתורה לא נכתב רק המענה על טענת בני ישראל במצרים, אלא גם הטענה עצמה (שמוותרים הם על הרכוש גדול העיקר לצאת מהגלות) נכתבה ונקבעה בתורה מלשון הוראה, ובמילא למדים גם מטענה זו הוראה:

כשם שאז צעקו בני ישראל "דאלאי גלות", שהם מוותרים על הרכוש גדול העיקר לצאת ממצרים – כך גם היום צריכים בני ישראל לצעוק שרצונם לצאת כבר מהגלות.

ואדרבה, זקנך (במצרים) הרשה לפתות אותו ("זיך געלאַזט איינרעדן") שעבור ה"רכוש גדול" כדאי להשאר בגלות – אבל **אתה** לא תתן לעצמך להתפתות עכשיו, כיון שמאז הרי בני ישראל בודאי קיבלו כבר את ה"רכוש גדול" ע"י עבודתם בזמן הגלות.

ולכן צועקים בני ישראל בכל ימות השבוע: "לישוועתך קוינו כל היום", ובשבת ויו"ט: "תתחזינה עיינינו בשוּבך לציון ברחמים", ואומרים זאת בתפלת העמידה כשעומדים "כעבדא קמי' מרי"⁷, במילא מובן שמתכוונים לזה באמת ו**בפשטות** – מבקשים לראות בעיני בשר שלהם "בשוּבך לציון ברחמים"!

בודאי ישנם פירושים פנימיים על תיבות אלו – שזה הולך על "ציון" ברוחניות, "ציון" שבשנמה⁸, "אנא סימנא בעלמא"⁹, שבודאי הם כוונות אמיתיות – אבל אם מכוונים את

(1) כש"ט הוספות סקכ"ז ואילך. וש"נ.

(2) ס"ח בשיחה (שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים").

(3) ברכות ט, סע"א ואילך.

(4) ראה לקו"ת דברים א, ב ואילך. אוה"ת דברים ע'.

(5) כז ואילך. שם ע' לו. ובכ"מ.

(6) שם סכ"ז.

(7) זח"א רכה, א.

(8) שם ט, יד.

(9) שם ט"ו, יד.

(5*) = ד= לגלות.

(6) פרש"י בפרשתנו לז, ב.

(7) שבת י, א.

הכוונות (הפנימיות) בלבד ולא חושבים על הפירוש הפשוט, חסר אז בפירוש המילים! משא"כ כאשר מכוונים את הפירוש הפשוט ולא את ה"כוונות" – אזי העיקר ישנו, ותמיד אפשר להוסיף כוונות בזה.

אך לכל לראש יש לכוון את הפירוש הפשוט – שמבקשים בכל יום ויום וכמה פעמים לראות בעיני בשר "בשובך לציון ברחמים", ואדרבה, לשם כך נבראו העיני בשר – כדי שיהיו בשלימות, וזה דוקא כאשר הם מנוצלים לראות את תכלית השלימות – "בשובך לציון ברחמים"!

וכמו שכתוב במדרש תהלים¹⁰, והובא ברד"ק¹¹, בשבלי הלקט¹², ברוקח¹³ וכו' – שיהודי צריך **לתבוע** את הגאולה האמיתית והשלימה, וכדיוק הלשון בהלכה¹⁴ **לתבוע**, שהוא **תובע** מתי כבר תבוא הגאולה¹⁵!

ועד שהחיד"א כתב¹⁶, ש"ע" עצם הקיווי והתשוקה לגאולה – מביאים את הגאולה!

ג. וזוהי ההוראה שלמדים מסיפור התורה אודות טענת בני ישראל במצרים שהם מוותרים על ה"רכוש גדול" העיקר לצאת מהגלות, וכן מזה ש"ביקש יעקב לישב בשלוה":

היצר הרע (ה"קלוגינקער") רוצה לנצל את סיפור הגמרא³ ע"י שמדגיש בעיקר את המענה (על טענת בני"), שבשביל ה"רכוש גדול" כדאי להשאיר בגלות. ועד"ז אצל יעקב – שבפועל לא נתמלאה בקשתו ו"קפץ עליו רוגזו של יוסף";

אמנם, יהודי לומד גם מעצם הטענה (שהיא גם חלק מהתורה מלשון הוראה), **שצריכים** לצעוק "דאלאי גלות" ולבקש שרוצים כבר לישב בשלוה! וכאשר לומדים הוראה גם מטענה זו, אזי ניתן ללמוד אח"כ הוראה גם מהמענה, שמחזיקים את בני ישראל זמן נוסף בגלות מצרים בכדי שיקבלו את ה"רכוש גדול".

וההוראה היא: לאחרי יציאת מצרים נתקיימה כבר הבטחת הקב"ה "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (שלשם כך הוא עיכבם בגלות), ולזה ניתוספה עבודת בני ישראל במשך כל שנות הגלות, ובמילא, אין סיבה להחזיק את בני ישראל עוד בגלות!

ד. עפ"ז יובן גם מדוע התורה מספרת זאת, דלכאורה נשאלת השאלה: מדוע בכלל מספרת לנו התורה את טענת בני ישראל ואת מענה הקב"ה, הלא אילו לא היתה התורה מספרת זאת, לא יכל היצר לטעון שלא צריכים עתה לצעוק כיון שזה בין כך לא יעזור, כפי שה' אז?

והביאור בזה, שהיא הנותנת: אם התורה לא היתה מביאה את השאלה והתירוץ, ה' בא היצר ושואל את השאלה ומתרצה כדי לבלבל יהודי ולעכב אותו מלצעוק "דאלאי גלות"!

לכן כותבת זאת התורה, בכדי לבטל ("באווארענען") מלכתחילה את טענת היצר ושידעו מיד את המענה, כך שיהודי לא יפסיק לצעוק "דאלאי גלות" אפילו לרגע אחד!

וזוהו גם הלימוד שישנו מיעקב:

כשם ש"ביקש יעקב לישב בשלוה", כך צריכים בני ישראל לבקש שרוצים כבר להיות בהתיישבות. אלא שבני ישראל למדים מהסיפור לבקש התיישבות לא רק כפי שמוכן אצל הנברא למטה – "וישב יעקב", אלא "וישב" סתם, "וישב" של הקב"ה (ש"וישב" היא תיבה בתורת ה') – התיישבות אמיתית, כפי שהקב"ה מבין מהי התיישבות! וביחד עם זה – "וישב" בפשטות, התיישבות לבני ישראל בתור נשמות בגופים בעולם הזה הגשמי.

והענינים שבינתיים – ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" – הם רק הכנה לבוא להתיישבות אמיתית, ועכשיו כבר יצאו ידי-חובת כל ענינים אלו, והגיע הזמן שתה' התיישבות אמיתית.

וכאמור, מצד אחד זו התיישבות אמיתית, התיישבות כפי שהיא באה מהקב"ה (שהוא למעלה מכל הענינים), וביחד עם זה נמשכת ההתיישבות האמיתית בחייו של כל יהודי בתור נשמה בגוף בעוה"ז הגשמי, כפירוש הפשוט ב"וישב" ע"פ הלכה (שהלכה היא דוקא בפשטות) – "דבר ה' 17' זו הלכה"¹⁸ שקשור עם "דבר ה' זה הקץ"¹⁹ (כמובן מזה שהגמרא אומרת²⁰ שני פירושים אלו על אותו פסוק – "דבר ה'").

ובפשטות – שמיד באה הגאולה האמיתית והשלימה, וישנה אז התיישבות אמיתית ושלימות בכל הענינים: שלימות העם – "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"²¹,

וישנו ה"רכוש גדול" – "כספם וזהבם אתם"²² כפשוטו, וגם כפי שזה ברוחניות – אהבה ויראה²³, שלימות התורה ומצוות',

ונפעל בשלימות ה"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – בארץ הקודש, שלימות הארץ, עד "כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך"²⁴, שנוסף לשבעת הארצות יתנו לבני ישראל גם את ארץ קיני קניזי וקדמוני שעד אז היו בידי גוים ("גוי'שע הענט") – מהפכים אותם, ודוקא עי"ז נהי' "וישב גו' בארץ מגורי אביו"²⁵ באופן של התיישבות אמיתית, כיון שיתרון האור בא מהחושך דוקא²⁶, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – תהי' בהם המעלה דאתהפכא עי"ז שיוציאום מידי גוים ומהפכים אותם לקדושה הכי נעלית,

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וישנו ה"וישב", התיישבות אמיתית ובפשטות בעוה"ז הגשמי, במהרה בימינו ממש ובעגלא דידן ממש.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ וישב ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

23 ראה תו"א ריש פרשתנו. תו"ח שם נח, א ואילך. ובכ"מ.
24 ראה יב, כ. וראה שופטים יט, ח.
25 פרש"י שופטים שם.
26 ראה ס' הערכים-תב"ד ערך אור – ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.

17 עמוס ח, יב.
18 שבת קלח, ב.
19 שם.
20 שם.
21 כמ"ש ביצ"מ – בא י, ט.
22 ישע"י ס, ט.

10 מזמור יא.
11 סוף שמואל ב.
12 דין סדר ברכת המזון סי' קנז.
13 הל' תפלה סי' שכב.
14 ראה ב"י לטור אור"ח סקפ"ח (ד"ה וכתב הרמב"ם).
15 ראה "יחי המלך" גליון שה ע' 13. לקו"ש חכ"ה ע' 23 ואילך, ושם בהע' 14.
16 בספרו מדבר קדמות אות ק' ערך קיווי.